

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. Ad irritum, & inualidum sit quod Religiosus executor testamenti sine Superioris licentia fecerit? Et quid, si Superior contradicat ei executione[m]? Ex p. 8. tr. 5. res. 22.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

aliquid operatum fuisse in ordine ad acceptandum determinate; sed in ordine ad expedite deliberandum circa utranque partem.

3. *Primo* igitur restat difficultas, an quando determinate pro acceptando munere obtinuit vel acceptavit facultatem à Superiore; censeatur itaque aliquid iam fecisse in ordine ad acceptationem, ut cogi possit acceptare. Atque in hoc quidem casu, si ob datam iam spem, & significationem animi acceptandi, partes quarum interest, aliquid patiantur damni si non acceptet, existimo posse cogi; atque in hoc sensu puto veram sententiam Sanchezij. Si verò tantum communi modo venit ad Superiorem suum; cui representat hoc munus sibi offerri, & velle se habere facultatem acceptandi idque Superior suo arbitrio relinquat, illéque Religiosus, re maturius considerata, aut mutata voluntate nolit ea facultate uti, & acceptare; non video, qua ratione cogi possit; neque argumentum sumptum ex *c. Quidam de renunciationibus*, citatum, memultum movet; poterunt enim ibi alia circumstantia concurrere, ut qui petit facultatem renuntiandi cogatur, etiam postea nollet renuntiare; ut, si præcessisset promissio, aut sub ea spe renuntiationis data, aliquid fecerint, vel omiserint ij, quibus intereat, non facturi alias, nisi id præcessisset, aliaque sexcenta causa possent illius decisionis reperiri. Hucusque Dicastillus.

4. Sed Castrus Palaus *tom. 3. r. 16. disp. 4. punct. 13. §. 1. n. 6.* & Card. de Lugo, *to. 2. disp. 2. sect. 16. n. 325.* docent cum Sanchez, Religiosum, licet cogi non possit, ut petat licentiam, si tamen eam acceptavit cogi potest ut munus exerceat.

RESOL. XXV.

An irritum, & invalidum sit, quod Religiosus Executor testamenti sine Superioris licentia fecerit?
Et quid, si Superior contradicat ei Executionem? Ex p. 8. tr. 5. Relp. 22.

Sup. hoc supra in fine Ref. 17.

Supra in ref. quæ hic est 22.

§. 1. **A**firmatiuam sententiam tenet Fagundez de *Contract. l. 6. c. 5. num. 11.* Carpius de *execut. testam. l. 1. c. 1. n. 22.* VVadingus de *contract. disp. 4. dub. 13. §. 3.* & alij, quos citat Sanchez, *ubi inf. à. n. 43.* Probatur, quia concedunt omnes, quos diffusissime citat Tiraquellus per totam glossam *de leg. commun. (& supra meminimus)* quando consensus requiritur alterius ad aliquem actum, esse illum de solemnitate, & de forma & eius omissionem facere actum invalidum. Atqui licentia est consensus formaliter, quia licentia in eo differt à simplici consensu, quod licentia dicat consensum Superioris, vel habentis potestatem in rem, de qua disponitur; consensus autem simplex possit ab eo præstari, qui nullam habet potestatem. Mirum ergo videri posset, quomodo illi qui concedunt defectum consensus actum reddere invalidum, possint id negare de defectu licentiæ à iure requisitæ; vel quando in lege dicitur non posse aliquid fieri sine consensu, vel licentia, illud verbum, *potest*, præsertim si prohibitionem strictam importet, est clausula irritatoria actus contrarij. Atqui *cap. Religiosus, de test. in 6. & Clem. unica. cod. rti.* dicunt non posse suscipere, vel exequi Religiosum sine licentia obenta (sive consensu) Superioris. Antecedens probatur, cum rationum, & autoritatum genere à Tiraq. *sup.* allatis. Præsertim autem fundamentum est *l. non dubium, C. de legitis.* Quæ lex ab Ecclesia recepta est, ut patet ex Gregorio Magno, & refertur *c. Imperiali 25. n. 1. c. quæ contra, de regulis iuris in 6.* quod ex professo deduximus, *disp. 2. dub. 1.* in quibus locis dicitur solam prohibitionem actus à lege factam; etiam si non declaret, se nullum reddere, facere tamen irritum; & ibi respondimus *ad c. ad Apo-*

stolicum. de regular. Multa fieri prohibentur, quæ facta tenent, declarationem esse quod à *l. non dubium, cit.* multa dentur exceptiones, quas leges vel faciunt in particularibus casibus, vel quas vltus inuenit. Quando autem de exceptione alicuius casus non constat, standum est generali regulæ in lege assignatæ; nec argumentum à simili, quando oritur de exceptione ab vniuersali regula, multum valet, quia semper dicitur legem in isto casu declarasse, in nostro verò non item, ut habet Tuschus post Baldum. *Exceptio. conclus. 421.* & peculiaris est in nostro casu congruentia, cur non debeat à communi lege excipi, quia, ut dicit *in cit. cap.* Pontifex, Religiosus non habet velle, aut nolle, & in exemplis quæ contra adferuntur, non videtur paritas, quia certum est maiorem esse dependentiam Religiosi à voluntate sui Superioris, quam vltius Clerici à voluntate Episcopi.

2. Sed negatiuam sententiam his non obstantibus tuetur Sanchez *in Sum. tom. 2. l. 6. c. 11. n. 44.* & alij penes ipsi, quibus ego addo amicissimum Lezanam, *in Sum. 99. Regul. Tom. 9. vers. Testam. 4.* Laym. *in Theolog. moral. l. 3. tract. 5. c. 11. n. 5.* & Castrum Palaum, *o. 3. r. 16. disp. 4. punct. 13. §. 1. n. 8.* Et ratio est, eo quod in *dilt. c. 2. de test. in 6.* solum hæc susceptio, & executio prohibeatur, neque vltius lex procedat ad irritandum actum prohibitum; idem enim diximus officium Procuratoris sine Superioris licentia valide suscipi, quia textus in *c. Monachi 16. §. 1. & Clem. Religiosus de procurator.* sola prohibitionem contenti sunt, absque addita irritatione. Cum ergo textus in *c. Religiosus* prohibitionem statuerit, quin irritationem addiderit, affirmandum est, actus gestos validos esse, tamen illicite præstentur. Exemploque militis confirmari potest, cui prohibitum est, esse procuratorem; si tamen à iudicio non repellitur, valent gesta per eum, *l. filiusfamilias, §. veterani, ff. de procuratoribus.* Duas tamen limitationes adducit Sanchez, *Prima*, ut intelligatur, nisi Superior contradicat ei executioni. Ita Frideric. & Matienzo *apud eundem Sanchez, n. 45.* qui hanc ipsam limitationem sublimat, quando Superior ita contradiceret, ut expressè irritaret voluntatem Monachi acceptantis vel executionem. Nam simplicem prohibitionem (inquit ille) non fat esse ad irritandum, sicut nec simplex prohibitio iuris id efficit, quemadmodum Superiore prohibente Religiosis votum emittere, valet votum emissum, etsi vouentes peccent; secus quando Superior expressè prohiberet valorem irritando voluntatem. *Secundo*, limitatur sententia, nisi in iudicio opponeretur Monacho exceptio defectus potestatis ad exequendum, eò quod Superioris licentia careat; nam hæc exceptio opposita non valeret postea gesta. Sic Sanchez *n. 46.* ex Romano *Conf. 409. num. 6.* & ex alijs, quos refert.

3. Verum ego existimo omnes supradictas sententias esse probabiles, ut rectè obseruat Dicastillus de *Iust. l. 2. tract. 19. disp. 3. dub. 11. n. 124.* & secunda opinio habet suam maximam probabilitatem, tum propter auctoritatem plurium, & sapientissimorum, tum quia verba textus, præcipue illa, cum velle & nolle, non habeant, explicari possint de velle & nolle licite, quin extendantur ad valide; maxime cum ea, quæ exequitur testamentarius executor, non nomine suo sed nomine defuncti cuius vltimam voluntatem exequitur, censeantur fieri, ut magna ex parte voluntas executoris tantum sit quasi conditio, & applicatio causæ principalis voluntatis, scilicet vltimæ testatoris, ut ea moraliter perferens suos habeat effectus in omnibus particularibus casibus, ad quos testator suam voluntatem direxit.